

Шульэгъуныгъэу афыриIэр къыгъэшьыпкъэжьыгъ

«Адыгеймкэ ильэсм икэлэпIу» зыфиорэ
зэнэкъоум икэуххэр гэсэнгъэмрэ
шлэнгъэмрэкэ Министерствэм зэфихысыжьыгъэх.
Аш анахь кэлэпIу дэгъоу къыщыхахыгъэхэм
мэфэкI шыкIем тетэу тыгъуасэ афэгушуагъэх.

Зэхахьэм пэублэ псалье къышишыгъ
гэсэнгъэмрэ шлэнгъэмрэкэ мини-
стрэу Клэрэш Аңзаа. Джыр лъехъа-
ным диштэу лъэгэлэшшухэм Адыгэир
зэрафаклорэр аш хигъенуфыкыгъ.
Республикэм и Лышхъэу Къумпилы
Мурат кэлэцыкыу ТыгъыпIехэм
ачхэвчхэмкэ чэзыу щымыгъэжьынм,
еджэплакхэр гэгэгэгъэнхэм чанэу
зэрдэлажьэрэ министрэм къыуагъ.
Джы анахь пшъэриль шхъаалэу зы-
фагъэуцужьырэр — ильэситу мыхуу-
гъэу кэлэцыкыу ТыгъыпIехэм сабий-
хэр язытыхэ зыштоигъохэм апае
чыпIехэр нахыбы шыгъэнхэр.

Зэнэкъоум изэфэхэгъысъяххэм
къызэрэгъэльгъуяаэмкэ, кэлэцыкыу
ТыгъыпIу «Соловушка» зыфиорэм
икэлэпIу Ольга Кауринаам аарэ
чыпIэр фагъэшшошагъ. Исаэнхъаткэ
иэпэлэсэнгъэ дэгъоу іэкIельыр, са-
бийхэм шульэгъуныгъэу афыриIэр аш
къыгъэшьыпкъэжьыгъ.

— Лъешеу сыкIегушуужы мы зе-
нэкъоум сизэрхэлжьагъэм, — elo
Ольга Кауринаам.— Тисэнхъаткэ
иэпэлэсэнгъэу тэкIельым хэд-
гъэхъонимкэ, тофуу дгъэцакIэрэм
шыкIакхэр къыфэдтотынхэмкэ мыш

фэдэ юфхъабзэхэр амалышуухэу
щытых. КлэлэпIумкэ анахь шхъаалэ
сабийхэр шу плъэгъунхэр ары. Ахэм
сахэт зыхъукы садэчэфы, кэлэ-
цыкыгъом сихехь, дунаир икэрыкыу
исэшыкыгъы.

Ольга Кауринаам рэзэнгъэ гүшүгъэхэр
афегъэхых зэнэкъоум изэхэцклохэм
ыкы ильэс 10 хъугъэу тоф зыдишIэрэ
купэу Владлена Кононовар зипашэм.
Зэнэкъоукур оклофе ахэр лъешэу
кыфэгумэгъыгъэх.

Теклонигъэр къыдэзыхыгъэ Ольга
Кауринаам шухъафтынэу сомэ мин 50
къыратыгъыкы бжыхъэм къалэу Орел
щыкыошт зэнэкъоум Адыгэир къыщигъэлэгъошт.

Зэнэкъоум къащыхэшыгъэ нэбгы-
риплымэ сомэ мин 30 зырыз
шухъафтынэу афашигъыгъ. Ахэр: ятлонэрэ
чыпIэр къыдэзыхыгъэ МБДОУ-у
«Клэлэцыкыу ТыгъыпIу N 23-у «Бе-
резка» зыфиорэм икэлэпIу Елена
Ефимовар, ящэнэрэ хууѓэ Екатери-
на Рыбкина (Джэджэ районым ит
кэлэцыкыу ТыгъыпIу N 1-м иофыш),
я 4-рэ чыпIэр зыфагъэшшошагъ Елена
Бабешкина (Мыекьюопэ районым

икэлэцыкыу ТыгъыпIу «Жемчужинка» зы-
цэм икэлэгээджэ-логопед), я 5-рэ чыпIэр
зыубытыгъэ Тэххутэ-
мыкье районым ит
кэлэцыкыу ТыгъыпIу «Калинка» зыфиорэм
музыкэмкэ иофышшэу Ольга Шестаковар.

Гэсэнгъэхэм ио-
фишшэхэм япрофсоюз
ыцэки ахьщэ шу-
хъафтын ыкы дискон-
тэ картэхэу щэпIэ
чыпIэхэм ашагъэф-
дэнхэ альэкыщхэр
кэлэпIхэм ашыщхэм
аратахгъэх.

Шъугу кэдгъэ-
кыжын, Адыгэ Респу-
бликаам и Лышхъэу
иунашьокэ еджапIэм
чэмыхъэгъэ сабийхэм
ягъэсэнгъэ-пүнүгъэ
дэлажьхэрэм язэнэкъоуу 2008-рэ
ильтэсм къыщегъэжьагъэу зэхашэ.
Ильэс 10-м аш зэкIемкэ нэбгыре
364-рэ хэлжьагъ. Ахьщэ шухъафтынхэр

кэлэпIу нэбгыре 221-мэ аратыгъэх.
ІШШЫНЭ Сусан.

Сурэтыр ІШШЫНЭ Аслын

тырихыгъ.

Адыгэ Республикаам и Лышхъэу иунашь

Зидунай зыхъожыгъэхэр 2018-рэ ильэсм
агу къызыгъэхэмкэхэмтэх мафэм (Радоницэм)
ехынлагъ

Адыгэ Республикаам и Законеу «МэфэкI ма-
фэхэмрэ шлэж мафэхэмрэ яхыллагъ» зыфиорэм
дыштэу, зидунай зыхъожыгъэхэр агу къагъэ-
кыжыныр хабээ зэрхьхуяа эпхыгъэу, Мы-
екууларэр Адыгэимре япархие иархиеписко-
пэу Тихон къызэрэклэлэгъэхэм теткэ:

1. Зидунай зыхъожыгъэхэр агу къагъэ-
кыжыныр пае Адыгэ Республикаам икъэралыгъо
хабээ игъэцкэлэо кулыкъухэм япашхэм 2018-
рэ ильэсм мэлыльфэгъум и 16-м зыгъэпсэ-
фыгъо мафэ яофышшэхэм аратынэу.

2. Зидунай зыхъожыгъэхэр агу къагъэ-
кыжыныр пае 2018-рэ ильэсм мэлыльфэ-
гъум и 16-м зыгъэпсэфыгъо мафэ яофышшэхэм
ятыгъээнимкэ чыпIэ зыгъэлорышшэжьынхэмкэ ку-
лыкъухэм, нэмийк кулыкъухэмэргэ организаци-
хэмрэ япашхэм ишыкIэгъэ амалхэр зэра-
ханхэу игъо афэлэгъэгъэнэу.

Адыгэ Республикаам и Лышхъэу
Къумпилы Мурат
къ. Мыекьюапэ,
мэлыльфэгъум и 11, 2018-рэ ильэс, N 76

Антон Калининыр Адыгейм къэкIогъагъ

Адыгейм и Лышхъэу Къумпилы Муратре Уры-
сые Федерацием и Президент и Полномочнэ лыкыло
Къыблэ федеральнэ шольтырым щыэм игудзэу Антон
Калининыр иофшшэгъу зэлукIэгъу зэдьриялахъэм
ильэхъан анахьэу анаэ зытырагъэтигъэр 2021-рэ
ильэсм ехуулIуу кэлэцыкыу пстэуми сабий-
хыгъыпIехэм чыпIэ ашагъотынхэмкэ иофхъабзэу
зэхахьаштхэр ары.

АР-м шлэнгъэмрэ гэсэнгъэмрэкэ и Министерствэ
къызэритыгъэмкэ, мы аужыре ильэситфым еджапIэм
мыкыло кэлэцыкыу хэхэу ТыгъыпIехэм ачIэсхэм
япчагъагъэ мин 22,8-м нэсигъ.

2018-рэ ильэсм мэлыльфэгъум и 1-м ехуулIуу
кэлэцыкыу 636-рэ (ильэс 3-м къыщегъэжьагъэу
7-м нэс зыныбжхэр) ячэзүү ежэх, ильэс 3 мыхуу-
гъэ сабийхэр зэрхьхуяа 7104-рэ. ЖъоныгуакIэм
къыщегъэжьагъэу бэдзэогъум нэс кэлэцыкыу
ТыгъыпIехэм ачIэхъаштхэр агъенафэх, ильэс 3-м
къыщегъэжьагъэу ильэс 7-м нэс зыныбж кэлэцыкыу
пстэуми ТыгъыпIемкэ путевкэхэр аратых.

«Республикэм ипашхэм кэлэцыкыу хэм ягъэс-
нагъэрэ япунре мэхъянэшхо раты. Урысые и Прези-
дент ильэс 3-м къыщегъэжьагъэу ильэс 7-м нэс
зыныбж кэлэцыкыу хэхэу зэкIэ ТыгъыпIехэм
ачIэхъэгъэнхэмкэ, ашкэ чэзыухэр щымыгъэнхэмкэ
пшээрильэу къыгъэущүгъэр гэхъагъэ хэлъэу тэгъэцаклэ.

Непэ ясельнэ купхэм ахэхьашт кэлэцыкыу хэм
ягъэунэфын епхыгъэ иофшшэхэм тифежьагъагъ. Ады-
гэир федеральнаа 16-ын эхэмжилтийн
имызакъоу, Владимир Путинам къыгъэуцугъэ пшъэ-
рэрилъыр зэшшохыгъэнам пае республикэм
икъекуялIехэри къызфегъэфедэх», — къыхигъэ-
шыгъ Къумпилы Мурат.

2018 — 2019-рэ ильэхэм кэлэцыкыу ТыгъыпIиту
ашынэу раххуяа, зыр Тэххутэмыкье районымкэ
псэүпIу Яблоновскэм щашыщт, адэр — Ханс-
ским щагъэпсэщт. Кэлэцыкыу ТыгъыпIэ пэпч нэбгыре
240-м тельтиягъэ щыгъ.

Аш нэмийкэу Адыгейм и Лышхъэу кэлэцакло
фэхъуи, Урысые Федерацием и Президент
иэпчэлэгъэнэ фонд 2017-рэ ильэсм мыльку
къыхагъэхыгъ, ар зыпIуа гэхъашттары. Мыекьюапэ
дэт кэлэцыкыу ТыгъыпIу N 10-р («Звоночкэр»)
игъэкотыгъэу гэцэкIэжьыгъэнэ, джаш фэдэу
Мыекьюапэ районым ит кэлэцыкыу ТыгъыпIу N 33-р («Золотая рыбка» зыфиорэр)
зэтэгъэп-
сихъэгъэнэир ары.

УФ-м и Президент и Полномочнэ лыкыло игуа-
дээ кэлэцыкыу ТыгъыпIехэм ачIэхъаштхэмкэ чэ-
зыухэр щымыгъэнхэм пае республикэм иофшшэх-
эмкэ ашкэ ашагъотыгъэу къыгъэущүгъэр гэхъагъэ
хэлъэу тэгъэцаклэ.

Адыгэ Республикаам и Лышхъэу
ипресс-кулыкъу.

ГЪЭТХЭ ДЗЭ ДЭШЫГЬОР МАКІО

Мэлъыльфэгъум и 1-м гъэтхэ дзэ дэшыгьор Адыгеим щырагъэжьагь. Аш зэрэфэхъазырхэм ыкіи зэрэзэхашэрэм зашытегуши! Эгъехэ зэхэссыгьо тыгъуасэ, мэлъыльфэгъум и 10-м, Мыекуапэ щылагь.

Юфтхъабзэм хэлэжьагьэх АР-м идээ комиссарэу Александр Авериниыр, АР-м идээ комиссариат идээ врачебнэ-комиссие итхаматэу Руслан Мамаевыр, районхэм ашыэ дзэ комиссариатхэм ятхаматэхэр, журналистхэр.

Гъэтхэ дзэ дэшыгьор тиреспублике зэрэзэхашэрэм ехыллагьэу къэгүшү! Эгъехэ Александр Авериниым къызэриуагъэмкэ, республикэм щыщ нэбгырэ 3000-м ехуу къулыкъур ахынын къыхеубытэ. Планэу къафагъеуцугъэм тетэу ялофшэн зэхашэ. Къыблэ дзэ шъолтырым и Командующе инуашыокэ УФ-м идээ къулыкъу хахьэхэр лъесыдэхэм, мэшюкудэхэм, ошьогу десантныдэхэм, стратегическэ мэхьянэ зилэ ракетэ дзэхэм, хыдээ флотын ыкіи Урысые Федерациим и Лъэпкъ гвардие идээхэм нэбгырэ 600-м ехуумэ къулыкъур ащахынэу агъенэфагь. Ахэр зипкъышылкэ анахы пытэхэр арых. Темир Кавказым къыхиубытэре

чыпілэхэр ары нахыбэу тиньжыкыкіхэм къулыкъур зыщахыщтыр.

Дзэ комиссариатын иофышэхэм зэрагъеунэфыгъэмкэ, дзэ къулыкъум зыщызыдзыхэрэм япчагьэ нахь макіэ хъурэп. Къулыкъум кло зышомыгьо ныбжыкабэ загэбыльэу, комиссариатхэм къямыкылап! Эхэм къыхэкы. Аш лъапсэ фэхъурэр дзэ-патриотичскэ плунгыэм ыльэнвьоккэ Ioftxhabzexher edjap! Эхэм икьюу зэрэзэхамыщхэрэр ары. АР-м хэгъэгу клоц! Ioftxhabzexher и Министерстве ыкіи кошын Ioftxhabzexher отделым дзэ комиссариатын зэпхынгъэ дэгүу дырьялэу зэрэзэдэлажьхэрэм ишуагъэкэ дзэ къулыкъум зыщызыдзыхэрэр къыхагъэшх.

Дзэ учетым хэтхэу нэбгырэ 315-мэ макъе арагъеунэу хъурэп, сыда пломэ ахэр зыдэшы! Эхэр амышэу джырэ ухахте альхэхүү. Къулыкъум нахыбэу зыщызыдзыхеу агъеунэфыгъэхэр Мыекуапэ

(79-рэ), Кошхэблэ районым (70-рэ), Тэххутэмькье районым (41-рэ), Мыекъопэ районым (38-рэ) ашыпсэурэ ныбжыкіхэм ары.

— Дзэ дэшыгьор — воен-коматым иофышэн изы пшланэу щыт, ау анах шъхьа! Эхэм ашыщ. Къулыкъур ыхынэу къызтифхэрэм яфизическэ ухъазырныгъэрэ япсауныгъэ изыттэр лъэшэу анах тирагъеты комиссии хэтхэм. Блэкыгъе ильсэм егъепшагъэм, ныбжыкіхэм япсауныгъэ изыттэр нахь угъэрэзэ. Аруу щыт нахь мышэми, къупшхъэ-лъынтфэ уз зилхэу (процент 16,9-рэ), зипсихикэ зэшыкъуагъэхэу (процент 13,5-рэ), къэтий уз зилхэу (процент 12,5-рэ) къыхагъэшгъэр бэ, — къыуагь А. Авериниым.

Къэлгъэн фае, 2018-рэ ильсэм къулыкъум дащын фахэм япчагьэ хэвшыкыкэу къызэрэшкыгъэр. Аш лъапсэ фэхъурэр УФ-м идээ къулыкъум нахыбэу зыщызыдзыхеу тетэу къулыкъур зыхынэу фа-

хэр нахыбэ зэрэхъухэрэр ары. Аш нэмыкыэу дзэ къулыкъум кло зышонгъохэм япчагьэ зэрэхъуагъеми ушхъагь имыгъэу щытэп. Къера-лыгъо гражданскэ ыкіи муниципальне къулыкъушап! Эхэм джы уаштэштэп дзэм ѿшмыгъагьэ хъумэ.

Джащ фэдэу гъерекло, тъягъга-зэм и 29-м УФ-м и Президент Федеральне унашьюу зык! Гэтагъэ м къизэрэшкырэмкэ, ипсауныгъэ изыттэп къулыкъур ыхын ымылъэ-кынэу къызак! Гэжкожыгъэ клаэм ыныгъэ ильэс 27-рэ хъугъеу ыкіи къулыкъум клонэу шонгъонгъэ илэ хъумэ, аш ик! Эркыкыэу медицинэ улъякунхэр рагъэшыжьых. Зыпари пэриохуу къыфымыхумэ, къулыкъум агъакло, ар къызиухыкэ УФ-м ихбэзэгъеу цуэ къидилтырэ фитынгъэ-

хэр ыкіи социальнэ гарантийхэр къызфигъефедэнхэ ыльэкишт.

Нэужум журналистхэм япчайхэм джэуапхэр къара-тыжьыгъэх АР-м идээ комиссариат иофышэхэм.

КИАРЭ Фатим.

Полицием и Гэпийгэхъу

Общественнэ рэхъатныгъэр къэухъумэгъэнэм цыфхэр къихэгъэлэжьэгъэнхэм ыкіи лъэпкъ друдинэхэр зэхэшгъэнхэм яофыгъохэм афытегъэпсихъэгъэ федэральнэ ыкіи республике хэбзэгъэуцугъэхэр 2014-рэ ильсэм мэлъыльфэгъум и 2-м аштагъэх.

Мыш къыдыхэлъытагъэу шонгъонгъэйкэ Ioф зышэшт лъэпкъ друдинэр адэ шъолтырхэм афдэу Адыгейими щагъэпсигь. Унашьом къизэри-гъэнафэрэмкэ, лъэпкъ друдинэр общественнэ объединение щыт ыкіи аш хэтхэм хэгъэгүү клоц! къулыкъухэр (полициер), аш нэмыкыэу хэбзэухъумэко къулыкъухэр, къэралыгъо хэбзэ ыкіи чыпілэ зыгъэлорышэжьын къулыкъухэр ягъусэхэу общественнэ рэхъатныгъэр къаухьумэ.

Лъэпкъ друдинэм къулыкъур щахын фитхэп хялс зытэлтигъэхэр, уголовнэ Ioф къиз-фызэуахыгъэхэр, ыш! Эзэ бзэджэшлагъэ зезыхъагъэхэр, экстремизмэ нэшанэ зилэ бзэджэшлагъэхэм ахэшагъэхэр, зипсихикэ зэшыкъуагъэхэр ыкіи шъхъагъэр, нэмыкыхэри.

Лъэпкъ друдинэм хэтхэм общественнэ рэхъатныгъэр

къаухьумэ зыхьукэ удостовериер алгыын ыкіи лъэпкъ друдинэм итамыгъэ зытэшыхъэгъэ хэвшхъяфыкыгъэ шуашэр ашыгын фае.

Аужырэу лъэпкъ друдинэр Адыгейим зыщызэхашгъагъэр революцием ильхэян ары. Ашыгум общественнэ рэхъатныгъэр къэухъумэгъэнхэм ыкіи бзэджаш! Эхэм ябенягъэнхэм рабочхэр, мэкүмэшьхэр, солдатхэр зыххэгъэхэе отрядын Ioф шылштыгъэ. Мы мафэм ехуулэу Адыгейим щилажьэр лъэпкъ друдинэм нэбгыри 100-м ехуу хэт.

Республикэм ипащхэм зэрагъэнэфагъэмкэ, тишьолтыр щыкло Ioftxhabzexher ыкіи цыфхэр бэу зыщызэххэхэрэ чып! Эхэм друдиникхэм общественнэ рэхъатныгъэр къаухьумэ. Къэлгъэн фае мыш рэхъатныгъэр къэухъумэгъэнхэм яобъединение 38-рэ хэбзэухъумаклохэм афэгъэзагъэу общественнэ зэхэшгъэнхэм ыкіи ирайонхэм ашагъэпсигь.

АР-м и Лъышхъэу Къумпыл Мурат лъэпкъ друдинэм иофышэн шуагъэ къытэу зэхэшгъэнхэм лъэшэу ынаэ тет.

Гъотынхэу муниципальне образованнэ япчэхэм ариуагь. 2017-рэ ильсэм Мыекуапэ Ѣы! Эхэр ныбжыкіэ гупчэу «Патриот» зыфиорэм хахьэу лъэпкъ друдинэу «Честь» зыц! Эркынхэр агъэпсигь ыкіи аш нэбгыре 19 хэхьагь. Друдинникхэм агитационэ Ioftxhabzexher 2018-рэ ильсэм джыри нэбгыре 19 друдинэм аштагь. Мы ма-

Лъэпкъ друдинэм хэт ныбжыкіхэм социальнэ фэгъэктэнэгъэхэр, ахьщэ тедзэхэр, зыгъэпсэфыгъо мафхэр нахыбэ афашынхэу АР-м и Лъышхъэ муниципалитетхэм зэк! Эми афигъэпсигь.

Мы Ioфыгъом ашпъэрэ еджап! Эхэм яориджескэ фалкүтетхэм ястудентхэр къыхэгъэлэжьэнхэу пшъэрэльти афишигъигь. Аш къылпкырыкыхээ, Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетын мыш фэдэа объединение щагъэпсигь, Адыгэ къэралыгъо университетын мыш епхыгъэ Ioftxhabzexher Ѣызэрхэх.

Джащ фэдэу лъэпкъ друдинэм иштабхэм ыкіи обьединенихэм яофышэн гъэлъэшыгъэ шык! Эхэм тетэу лъыпльхэх, яшыг! Эхэм амалхэр арагъэ-

фэм ехуулэу Мыекуапэ Ѣы! Эхэр друдинник 28-м ыкіи общество организациен ялъыкло 70-мэ къалэм иобщество рэхъатныгъэр къаухьумэ.

Урысыея хэгъэгу клоц! Ioftxhabzexher и Министерствэ иотделэу Мыекуапэ Ѣы! Эхэр лъэпкъ друдинхэм ыкіи хэбзэухъумаклохэм афэгъэзэгъэ общественнэ организациен япчэхэм зэпхынгъэ дэгүу адьри! Эхэр аргъэгъоты.

КИАРЭ Фатим.

Цыифхэр ежэх, нахьышум щэгүгъых

Урысые Федерацием и Президент унашьоу ышЫгъэм диштэу 2018-рэ ильэсүм жьоныгъуаклэм и 1-м кыщыублагъэу тоф зышээрэм лэжьепкэ анахь маклэу ратырэр (МРОТР-р) сомэ 11163-м нэсныт е урыпсэунымкэ ахьцэ анахь маклэу 2017-рэ ильэсүм иятлонэрэ ильэсныкьо агъэнэфагъэм ипроценти 100-м кэхъащт. Мыщ пэлухъащт ахьцэр зэрэштыэр кынгуагь Урысыем и Премьер-министрэу Дмитрий Медведевым.

Къэралыгъом ипащэ ышыгъе унашьом цыфхэм, специалист-хэм епльыкіләу фыряләр зэфедәп. Ышылэкә зигугыу къэтшыгъе къэгъэлъэгъоным нэмисыхэрәм ялэжъапкә къыхэхъошт ахъщэм шлөгъешко къымытынену зылохэрәрэ щыләх, ау нахыбэхэм мыш фәдэ лъэбекүм мэхъянәшхо иләу, социальнену мыуҳъумегъэ тофшактохем ашкілә къэралыгъор тошылгызга афэхъун ытъэ-къинтох ашкын.

Кынштэу альытэ.
УФ-м и Правительствэ изэхэсигыю щыгальэм тофыгьо шъхьялэу кыншалэтыгьэр 2018-рэ ильэсэым ыкчи ашкык!эльшик!ошт 2019 — 2020-рэ ильэсхэм ательытэгьэ финанс документ шъхьялэр зэрагьэцэклэштийр, социальнээкономическэ гухэлтэу щыгэхэр нахь гъэпсынк!эгъэнхэ зыщыфэе льэнныкьохэр гъэнэфэгъэнхэр ары.

«Пшъэрыйль шъхъаїу зыфэд-
гъэуцужъырэр бюджет сомэ

пэлчь экономикэм, социальны лъэнэйком хэхъоныгъэхэр ашынхэм фэлорышшэу щытыныр ары», — кыхигъэштгъ Дмитрий Мелвепевым.

УФ-м иминистрэхэм я Кабинет социальне пшъэрьльхэр зэкэлэгъяцэктэнхэм фэхъазыр. Правительствэм и Тхаматэкызыэриорэмкэ, бюджетыр агзенафэ зэхъум дундээ экономическэ ыкИ политическэ конъюнктурэм зэхъокыныгъэу фэхъуньтэйкыщхэм пенсиехэр, пособиехэр, стипендиехэр, лэжьапкэр аштухуумэгъянхэм анахъэу анаэтырагъэтэгъ. УФ-м и Президентэу Владимир Путиным пшъэрьльхэр кыгъяцуугъэхэм диштэу социальне мэхъянэ зиэ унашьохэм аштихэр нахь псынкIеү щыгъяныгъэм щылхырашьщых. Аштихыдыхэлтигъэу 2018-рэ ильээ

Көздөлжилбаев 2013-р. г. 11-сүм жыныгыуак!эм и 1-м кыйыштыублагъэу МРОТ-р урыпсэунымк!э ахъщэ анах мак!эм ағынэфагъэм клагъэхьашт. Шыгу

Къэдгъэкъыжын, ыпекъе гухэлтээ щылагъэмкэ а къэгъэлтэгъонхэр зэфэдиз зашынхэу щытыгъэр 2019-рэ ильясым ишылэ мазэ Къышынублагъэу ары.

МРОТ-р къызэрләтүштүм фэгъэхъыгъэ законопроект УФ-м тофшлэнүмкіэ ыкчи социалнэ ухъумэнүмкэ и Министерствэ къыхиутыгъ. 2018-рэ ильэсүм ищүлэ мазэ къышыублагъэу лэжьэпкіэ анахь mak'эр урыпсэунүмкіэ ахьщэ анахь mak'эр агъэнэфагъэм ипроцент 85-рэ хъугъэ, ыпшэк'е къызэрлэтуагъэу, жъонигъуаклэм ар проценти 100-м кіхъацт. МРОТ-м ильэс къэс зэхъокыныгъэ фэхъуцт, ыпэрэ ильэсүм иятлонэрэ ильэснүкъо икъэгъэлъэгъонхэм ялтыгъэу арзыфэдизыщтыр агъенафээз ашыщт.

УФ-м и Президентэу Владимир Путиным къыдигъэкыгъэ жъоныгъокэ унашьохэр республикэм щыгъэцеклагъехэ зэрэ.

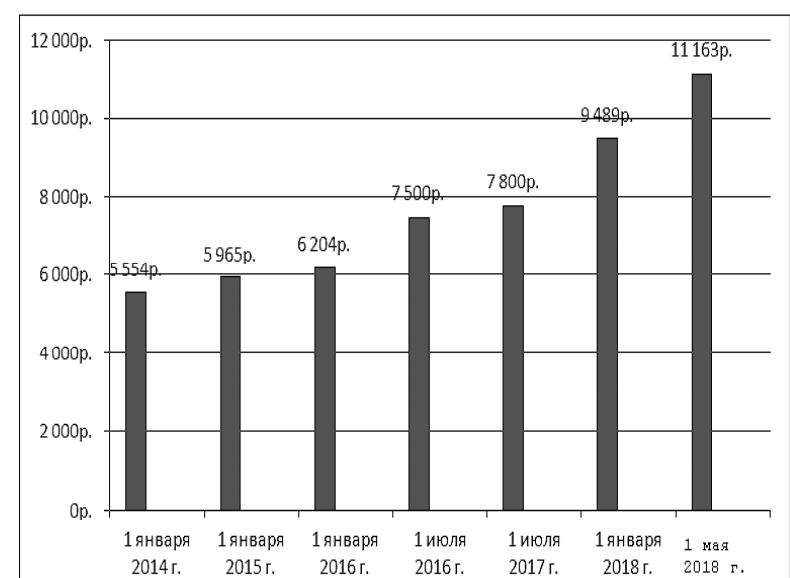
— МРОТ-м зэрэхэхьоштын мэхьянэшxo ил, ау мы къэгъэльзгъон закъор IаубытыпIэ тымышэу, цыфхэм яхахъохэр нахыбэ шыгъэнхэмкэ нэмыхк шыкIэхэр къэдгъотынхэ, ахэр щыIэнгъэм щыпхырытщынхэ фае. Цыфхэм яшыIэкIэ-псэукIэ нахышишу шыгъэным фытегъэ-псыхъэгъе унаштоу къэралыгъом ипащэ ышыгъэр Адыгем им щыгъэтцэklагъэ хъущт, — къыIуагъ КъумпIып Мурат.

МРОТ-мрэ урыпсэүүнүүк! Э ахьшэ анахь маклэу агъэнэфа-

тъэмрэ зэрэзэклагахаа хээрэм цыифхэм еплык! Еу фыря! Эр зэдгашшэмэ тшогильтуу нэбгырэ заул эмэ заф эдгээзагь. Зилжжакпкэ кыжхэмжжоцтын мы юфыгъор шлгъяшшэгъонэп, аар кызыфаалтыщхэр мы мафэм ejekh.

Гүшүйээм пае, кіләңгілік
Іығыпіэм іут бзылғығын
ныбжықіліу Маринэ къыз-
ретиуағъемкіе, къэралыгъом
ипаше ышығын унашьом дыре-
гъаштэ. Сыда піоме гъесенігъэм,
псауныгъэр къеухұмегъенім,
социальне фело-фашіхәм
яғъеңкіэн фәгъәзәгъе учреж-
дениехәм іоғ ащызышіләрә нәбғы-
рабәм яләжапкіе цыкly, ахәм
МРОТ-р къызағағаңкіе, тәкly
нәмыйәми ишүағын къеклошт.

Псауныгъэр къэухъумэгъэним

Я VII-рэ Всероссийскэ зэнэкъокъур

Анахь дэгъухэр

Мэлтынфэгүм и З-м Адыгэ республикэ кэлэцыкү тхыльеджаплэм кэлэдажаклохэм азыфагу я VII-рэ Всероссийскэ зэнэкъою «Живая классика» зыфиорэр щыкъуагь. Ащ кэшакло фэхъугъэх Адыгэ Республикаем гъесэныгъэмрэ шэныгъэмрэклэ и Министерствэ, Адыгэ республикэ институтэу шэныгъэхэм зыщахагъахъорэр ыклы республикэ кэлэцыкү тхыльеджаплэр.

Іофтхъабзэм еджаплэхэм ыкыл районхэм теклоныгъэр къащыдэзыыхыгъэ еджэкло 33-рэ хэлэжьагь.

Проектэй «Живая классика» зыфилоу 2011-рэ ильэсүм кыншыублагьэй тоф зышлэрэм мурадэй илэр кэлэцькүхэр тхыльт-еджэнүүм къөщлэжыгъэнхэр, заджэхэрэмкіе яшшошхэр къыраотыкынхэ альэксыныр, зэчийн ыкн сэнаушыгъэ мыльэнхийкомкі э зыхэлтхэр къыхарьшыгъэнхэр ары.

2013-рэ ильэсүм кыныцыулага гъеу мы зэнэкъокъум дунээ мэхъанэ илэ хыгъяа. Ар зэкээ

зэрэльыг эсхэрэми гүнэ алъин-
фыгъ, а зэклэми уасэ афишыгъ.

Луникэ къеджэнэу «Живая классика» зыфиорэм творческэ ушэтынхэр зыща күхэм теклоныгъэр республика зэнэко-кум къыштыдэзыхыгъэхэр: **Артем Алексанян** (Мые��оне) пайтийнде түрүүт ашигталан

Н 1-м ия 7-рэ класс иеджаклы),
Рон Равинскэр (Мыекъопэ
районымкэ гурыт еджаплэу N
7-м ия 5-рэ класс щеджэ), **Ев-
гения Мкрытчан** (Кошхъэблэ
районымкэ гурыт еджаплэу N
9-м ия 10-рэ класс иеджаклы).
Ахэм дипломхэр аратыгъэх.

Я VII-рэ Всероссийскэ зэнэкъо-

къум икѣух едзыгъо хэлэжьэн-хэм фэшл ахэм анах дэгүхэр къахахыщых, чэзыур Дунэе къэлэцყыкү гупчэу «Артекым» мы ильясым ижъоныгъокі мазэ щыклошт. Зэнэкъокъум исупер-финал Москва **мэкъуогъум** и 3 - 6-м шынэшт.

Шыихафышхо ялагъ

**Блэкыгъэ мэфэкум ипчэдьижь
(мэлышльфэгъу мазэм и 5-м)**
Теуцожь районом иадминистрации
ищагу тызыдахьэм, зэрэштырэм
фэмыдэу, автомашинэ дэтыгъэп.
**ТызыкIэупчIэм, шыихафышхоу
«чистый четверг» зыфиорэм
зэкIэхэри зэрэшыIэхэр кытауагъ.**

Арты, район сымэджэшым ыльянкыокI щыIе къехад лъэм къыголь чыгуу зэхэкIыхагъэу агъэкIабзэрэм тыккесыгъ. Цыфхэр юфышэ кызыэрекIогъэх автомашинэ 50 фэдизир зы чыпIем щызеготых.

Нэплъэгъум къыредзэ шыихафым хэлажьехэрэм яофшагъэ, куандэу раупкыгъэху агъэстыхэрэм ямашю. Мыхэм тахэханэу тежьагъэу талокI район администратор ишаа ишагуадзэхэм ашыщэу Бэгушьэ Борисэрэ Пэнэжкыкьюае иефэндэу Гёнэжкыкью Мухдинэрэ.

Лъэшэу тыфэрэз тирайон ишаа ишагу Хячмамыкью Азэмэт, — elo ефэндим. — Къебзэнгээм фэгъэхыгъе юфыгъо зэрихээрэр бэдэд. Мы чыпIэр зэхэкIыхагъэу, тикъехалъэ кыпIелуу кыгъэлаштыгъ.

Джы ольэгъу, кырищэпIагъэху аргээукъэбзы. Лъэшэу къоджэдэсхэмкI тигуагэ. Мары ежыри юф зышIэхэрэм ахэт.

ТыздэкIуагъэм юфшIенир щыжьют. Зым ошыр, адырэм пхъэхыр, ящэнэрэм куаххорыгъ. Чыг цыкIухэр, куандэхэр, пырыпцыхэр раупкых, раухыкых, зы чыпIе щызетыральхэх, агъэстыхых.

Нэгырэ 50 мэхъухешь, шхъадж зыфэгъэзагъэр ешэ, егъэцакI. Шоферэу Хяят Адамэ тэльэгъу куандэу зэтэйральхагъэхэм ягъэстын зэришьэрлыгъ. Аш юфшIэгъу калэхэу Тыгъужь Азметэрэ Iешынэ Юрэрэ зыфагъазхэрэ пстэури хъупхьэу агъэцакI. Эколог шхъаалуу Хъут Аскэр, агроном шхъаалуу ПатIекью Махмудэ, ревизорэу Джэндар Байзэт кыраупкыхэрэм, кытIузыхыхэрэм, зэтезильхэ-

хэрэм ахэтых. Ехъулэ Юрэ пхъэхымкI кырехыкых, тренерэу Кыкы Ахмэди зэрэфельэкI эзэрэлажьеэр тэльэгъу.

— Ти Адыгэ Республике и Лышихъэу КъумпIыл Муратэ мэлышльфэгъу мазэр къэбзэннэгъэм имазэу зеригъэнэфагъэм епхыгъэу непи, неуши, адырэ мафхэм шыихафу зэхэтщэхтхэр итхъухыагъэх, — elo мыш тызышIукигъэ район администратор ишаа ишагу Хячмамыкью Азэмэт. — Мы чыпIэр гектар фэдиз хъущ. Краснодар екIурэ гъогушком

пэууль. ХыIушъом клохэрери блэкIых. Нэрылъэгъу дэдэу, зэхэкIыхагъэу, іэгъо-блэгъур кыгъэлау щыльыгъ. Къехэлэшхори кыпIелуу.

КъумпIыл Мурат типсэупIэхэр гъэкIэбзэгъэнхэу, гъэкIэрэ-кIэгъэнхэу, зэтэгъэпсихъэгъэнхэу, ахэр щысэтехыпIэхэу, гүэтипIэхэу шыгъэнхэу кынзэрэтигъэпIэхэрэм епхыгъ юфыгъоу зетхъэхэрэр. АрзэкIэхэм зэдитиоf, типшэриль шхъаэхэм ашыщ. Мары сиgyусэх сиугадэхэу Зэрэмьку Салбыий, Бэгушьэ Бориси, Хэдэгъэлэ Мэджиди.

Тызылъыр зы мэфэ юфшIенкI уухынэу щытэп. Бэмышэу Гъобэкьюаэрэ Къунчыкъохаблэрэ азыфагу ильхуупшхоу гектаришээ фэдиз хъурэр дгъэкIэбзэгъэ. Пэнэжкыкьюае иапэрэ къехалъеу чылэ гупчэм итыр кызыашыхъэгъяаэр бэшIагъэ. Чэуржы хъугъэ, непэрэ уахтэм къекIужырэ, нэплъэгъу дэдэм ит. Ари ыкIэркIеу къядгъэшIыхъажыщ. ЗэкIэ ишыкIагъэр къядгъэшгъях. Непэ-неущэу юфшIэнхэм тафжэшт.

Адыгэкъали юфшIэнхэр щыжъотыгъэх

**Аш тызынэсым тльэгъугъэ
тызэрэдэхъэрэ гъогубгъум дэжькIэ
къегъагъэхэр зэрэшагъэтIысхъэрэр.**

Тапэ къифагь бензэшэ-мэджымкI уцыр изыупкырэи. Къалэм иурам шхъаалуу Ленинским ыцIе зыхырэм юфшIэнхэр щыжьотых. Къалэм и Щытхуу пхъэмбгъу дэжь бзыльфыгъе заулэ щэлажье. МыйдакI юрьиш хыр ашы зэхъум къагъэкошыгъе къудажхэм ясаугъэтэу щытыр бзыльфыгъэхэм къальэкIы, агъэлэжы. ПенсиехэмкI фон-дым и Къутамэ иотделение иунэ дэхэшхуу тызэбгъукорэр, аш иIэгъо-блэгъу агъэкIабзэ.

Къэлэ администрации тызынэсым, кытIекIолагъэх къалэм имэрэу Лыхэсэ Махмудээрэ культурэмкI игъэлорышIапI ишаа ишагу Хъодэ Адамэрэ. Къытфалотагъ кIекIуу непэрэ шыихафышхом нэбгыришьэ заулэ зэрэхэлажьеэрэр, ахэм куп-купэу чыпIе гъэнэфагъэхэм юф зэрэшашIэрэр, ежхэри зэрэхэтхэр.

Тэ къытфагъэнагъ къалэм имэр ипресс-къулыкью ишаа

Мэхъош Заремэ. Аш къызэрэтиуагъэмкI, шыихафу Лышихъэу КъумпIыл Мурат иунашъокI зэхашагъэм псэупIэхэм якулыкъушилапIэхэм анэмькIуу унагъохэри хэлажьех, ящагухэр, хатэхэр, яхъапIэхэр агъэкIабзэх. Тигъэлэгъугъэ заом щыфхыгъэхэм ямемориальне комплекс зэрагъэкIэрэлэрэри, нэбгырэ зыщыллымэ уцыр зэрэраупкырэри.

Мэхъош Заремэ анахъ юфшIэн хыильэхэр зыщызэшшуахыре чыпIе калэхэр зыдэшIэхэу зыфиогъэ ураммуу Коммунистическая ишыгъяа. Нэбгырэ 30-у аш юф юншышIэхэрэм яшаа ишагу хъызметшIапI итхъаматэу Лыхуурэ Адамэ зыудгъэкIагъ. Аш къызэрэтифилогъэмкI, ильэс 50 фэдизикI узэкIэбэжьынэ гъогубгъум яуагъэтIысхъэгъэхэе пхъэшьэбэ чыгхэр жыы хъугъэх, жыбыгъэ зыхъукI

Шыихафу Лышихъэу КъумпIыл Мурат иунашъокI зэхашагъэм псэупIэхэм якулыкъушилапIэхэм анэмькIуу унагъохэри хэлажьех, ящагухэр, хатэхэр, яхъапIэхэр агъэкIабзэх.

къятэххэрэр бэ, цыфхэмкI щынагъо. Ахэр раухыкых, зэпахыжых, яуажыжых.

— Сэ сиофишIэгъухэм анэмькIуу спортомитетэм иофишIэхэри къытхэтих.

Бензопхъэххэр, ощхэр айгыхъ. Непэ чыыгыжь 20 фэдиз итхыкIыгъах. Нэужым мы чыпIем нэмькI чыгхэр щагъэтIысхъаштых, гъэпсэфыпIэ фэдэу ашыщ, агъэдэхэшт. Ма-

ры ольэгъу хы ШуцI юшъом клохэрери блэкIых.

Арышь, тидэки теплээ дахэ илэн фое.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Текноныгъэм и Мафэ ипэгъокI

Заом итхьамыкIагъо зыпэкIэкIыгъэхэр

Хэгъэгу зэошхом кыздихыгъэ тхьамыкIагъор кыльымыгъэсыгъэу, илакъо щыщ аш хэмилэжъагъэу Адыгейм унагъо гори исэпштын. Ары пакошь, унагъохэм ахэтых къо пчагъэ заом зыпэкIогъагъэхэр ыкIи къэзымыгъэзэжыгъэхэр.

Едэпсыкъуае щыщ мэкъумэштышэ кызырыклоу Цыклы Амзанэ ыкъуиппл зэо мэхъаджэм хэлэжъагъ, лыгъи щизэрахъагъ.

Непэ гъэзетеджэхэр нэйуасэ зыфесшымэ сшоигъор Амзаныкъо нахынжъэу Хаджмэт зэо гъогоу кыккугъэр ары. Аш гурт өджапIэр къымыухызэ, иколхозэу «Красный Пахарь» зыцлагъэм ыофшэнэр щиргъэ-

жыщтыгъэр Ленинградскэ фронтым щылэу блокадэм имэфэ кынхэм къазерахиубитэгъагъэр ары. Ладожскэ хыкъумым имылкэ плэгъогого Ленинград дэхъагъ, кэлэццыклюхэр, сымаджэхэр, улгъэхэр кыдищыгъэх. 1943-рэ ильэсэм ишлээ мазэ Советскэ дзэхэу темырым ыкIи къыблэм ашылхэр зэфаклохээ зэхэхъажыгъэх, километрэ 36-рэ ишьомбъугъэу блокадэм пхырыгхуулэ фашыгъагъ. Къалэм удэхъан плээкынэу хъужыгъагъэ.

1943-рэ ильэсэм Краснодар кыышыдэкIыгъэ тхылэу «Фронтовикхэм агу къэкIыжы...» зыфиорэм кыдэхъэгъэ тхыгъэм мэрэущтэу чыпIэхэт: «Пый мэхъаджэм кызырэ машлом щтэр ымышIэу хэтигъ Адыгейм кыкIыгъэ шоферэу Цыклы Хаджмэт. Зэпымыу кызызреохээ, улгъэхэр зэупIэм кызыуищтыгъэ ыкIи щинэгъончээ чыпIэм ахэр нигъесынчтгъэх».

Ар къэзитхыгъагъэр Николай Егорович Романовыр ары. Заом иапэрэ мафэхэм къащыублагъэу я 4-рэ къеклокырэ госпиталым ипэшагъ.

Ежь лыгъэу кызыхильфагъэм Хаджмэт кыыпфырыгушыгъэштыгъэп, ау зингугуу нахынжъэрэ кыышыщтыгъэхэр зэошхом имэшшохо кыдыжхэтэу дээзэугъэхэр арыгъэ. Заом ныбджэгъу кыышыфхэгъэхэм ягуу кышызыхъукэ ежыри нахь нэутхэ, бжышо къэхъущтыгъ, игүкъэкIыжхэм поэ къапыкIэжырэм фэдагъ. Псаоу щылэ ныбджэгъэхэм ашыц горэ ыдэж къемыклоу, мэфэкI мафэхэм зэлумыкIэхэу, зэфэмыгушохэу ильэс кызыхильфагъэп. Анахь ыгъашлоу илэ тхыгъэхэм ашыщыгъэз заор зындужыгъэм щегжэжьагъэу кыифагъэхыгъэ письмэхэр. Ахэм ашыц горэм кыышетхи: «Уимафе шу, Хаджмэт, сэлам лялпэ осэхы, уиписьмэ кыысцукIагъ, ашкэ льешуу сипфэрэз, тхуаугъэлсэу. Ори ошшэба, заом ныбджэгъу кыыпфишыгъэхэм яписьмэ кызынгылкIэкI, япсауныгъэ, яунэгъо ыофхэм язытет зыпшIекI, зымыуса

щылэп. Уахтэ кыыхэкIырэп ильэс фыртынэхэр сибу къэмийкыжхэу. Бэрэ сиыкIэгушуукы Текноныгъэм паэ штIэшущтимкэ къогъанэ зэрэтимышыгъэм. Къешиэжъя, Хаджмэт, щылэ мазэм и 27-м Волховскэ ыкIи Ленинградскэ фронтхэр зэрээхъажыгъагъэхэр, блокадэр зэрээпатхуугъагъэр? Сыд фэдэ гушуагъу ашыгъум тызхэтигъэ! Ар апэрэ гушошохэм ашыгъигъ. Тиклалэхэм тэ тлээгъуугъэхэм фэдэ къярэмыхуулэж, бэгъашIе орэхъух, ямафэхэр орэмамырх...

Заом имашо хэтэу Хаджмэт лыгъэу зэрихъагъэм осэ ин кыифашыгъ. Жъою Плыжым иорден, медальхэу «За отвагу», «За боевые заслуги», «За оборону Ленинграда» зыфиохэрэр кыифагъэшшохагъэх. Зэоуж ильэсхэм Хаджмэт иколхоз дэгъо Ѣылэжъагъ. Шоферэу Пэнэжыкье Ѣе заводым, нэужым колхоз тхьаматэу ильэс пчагъэрэ ыофшагъ. Ипшэрилхэр, общественэ ыофхэр дэгъо зэригъэцакIэштыгъэхэм алае 1971-рэ ильэсэм Октябрьскэ революциен иорден кыифагъэшшошагъ.

Хаджмэт зыышыгушуукын унэжо дахэ илагъ. Ыкъохэу Тембот, Дзэпш, Юсыф, Мурат, ыпхуухэу Дышъэхъян, Роз щылэнигъэ гъогуу дахэм тыришагъэх. Иклалэхэм унахъохэр ялэх, лэжэкIо дэгъуухэу ягуу ашы, алтытэх.

Цыклы Хаджмэт 1997-рэ ильэсэм идунай ыхъожыгъ (Алахым джэнэт лялпэ кыырет). Непэ зэшхэр къытхэтижхээп, ау ягуу дахэкIо пшыныр къалэжьигъ.

Хаджмэт ышэу Щэбанэ гурт өджапIэр кызызехъям, Краснодар дэт кэлээгъэдэжэ институтын Чэхъэгъагъ. Ар дэгъу дэдэу кыуухыгъэу Гёбэккуюа ыофшэнэр щиргъэжъэгъагъ. ХысапыкIэ ригъаджэштыгъэх. Нэужым Блащэпсынэ кэлээгъаджэу агъекIогъагъ. ыныбжыкIэ кыитефи, 1939-рэ ильэсэм дээ къулыкъум ашагъэу ыкIи къулыкъур кымыуухыгъэу Хэгъэгъ зэ-

ошхор къежъагъ. Я 101-рэ Гвардейскэ шхончэо дивизиен ия 2-рэ ми-нометнэ ротэ икомандир игуадзэу къулыкъур лыгъэкIуатээ, зэо мэшуаем хэфэ. Инасып кыыхыгъэп текноныгъэр кыдыжынныш, ядэж къэкIожынэу. Пый мэхъаджэм езаозэ, 1942-рэ ильэсэм лыхъужъэу ар фэхыгъэ.

Хэгъэгу зэошхом защэм Юныс ныбжыкIэ дэдагъ, кыщэгъагъэп. Гвардейскэ зенитнэ артиллериискэ пол-

Юныс

кын хэтэу Украинэр шъхвафит зыышыгъэхэм ашыгъигъ. Псыхьюу Днепрэ зэпшырыкIхээ, аш хэкIодагъ. Хысэ зэошхом шоферэу хэтигъ. Иманшинэ исэу Берлин дэхъэгъагъ. Инасып кыуубыти, ар псаоу заом кыыхильфагъ. Зэшилтур, Хаджмэтэрэ Хысэрэ, заор оклофэ зэлукIэнхэу хуугъэп. Ау блокадэм тури зэдыхэтигъэх, Берлин дэхъэгъагъ. Хаджмэт къалэм итемыркIэ, Хысэ икъыблэ лъэнныкъокI Ѣылэжъагъ. АнахыкIэу Асхад заом клонэу хуугъэп. Ау фронтын Iухъагъэхэм афэдэу, псэмыблэжъэ зэо кыбым щылэу лэжъагъэ.

ХЬОДЭ Сэфэр.

Искусствэр — тибаинигъ

ЩытхъуцIэу къыдахырэр орэбагъо

Урысыем ифестиваль-зэнэкъокъоу «Хрустальнэ жъогъожыгъехэр» зыфиорэр ильэс къэс зэхащэ. Апэрэ едзыгъом хэхъэрэ зэлукIэгъухэр Мыекъуапэ культурэмкэ и Унэу «Гигантим» щыкIуагъэх.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ кулыкъу икъутамэу Адыгэ Республиком щылэр шъольыр зэлукIэгъум къещако фэхъуг. Искусствэм ижъогъожыгъехэр сэнаущыгъе зыхэль къелэцыкIухэм яшэнгыгъе къагъельэгъуаг.

Орэдхэр къалуагъэх, къешуагъэх, музикальнэ йемэ-псымхэмкэ мэкъамэхэр агъежынчыгъэх. Хыкум приставхэм, МВД-м, пышныжь ягъехыгъэнимкэ Урысыем и Федеральнэ кулыкъу и ГээлорышланIэу Адыгэ Республиком щылэм, нэмыкI кулыкъушэнхэм якъелэцыкIухэр искуствэм зэфищагъэх.

АшIогъешIэгъон, щысэ атырахы

— Дэгьюу зэхащэрэ зэнэкъокъум ухэлжъэнэр сидигуушигъэшIэгъон, — къитиуагь пышныжь ягъехыгъэнимкэ Урысыем и Федеральнэ кулыкъу и ГээлорышланIэу Адыгэ Республиком щылэм иофицерэу, Адыгейим изаслуженне артистэу Виктор Марковым.

— Зэнэкъокъухээз къелэцыкIухэм яшэнгыгъе хагъахьо. Сишъэжъые дзэклол шуашэр щыгъеу орэд къитиуагь. Советскэ Союзым и Пыхъуээу Андырхье Хъусен иобраз техыгъэ орэдир Марковхэм яунагьо шызэрэгъэфагъ. Фашист техакIохэм Хъусен къадзыхь «Зыкъэт!» къызыраю, «Урысхэм затырэн!» ариIожыгъ. Хэгъэгу зэошхом ильхан дзэклол шээ пчыагъэхэм Хъусенэ игушыIэ къыкIаюты-кыжызэ, пыхэм апэуцжуыштыгъэх, Пыхъуээу яхъэгъэу къауххумэ-щыгъ.

Фашистхэм пхашэу язэогъэтидэклолхэм орэд къафэйорэ къелэцыкIоу Владимир Марковым ынэгу укапльэмэ, пыхъуэхыгъе зезыхъагъэхэм лытэнгыгъе ин зэрафишырэр къихъэх. Орэдэу къыхидзэрэм гукIэ зэрэххээрэ шыкIем осэхъыгъе фэтэшы.

Къашъом псэ КъыпагъакIэ

Гүштээгъу тызфэхъуагъе Велина Прокофьевам ильэс 12 наныIэп ыныбжыр. Пшъешъэжъынер дахэу фэпагъэ, нэр пIэпихэу къэшьо.

— Зэнэкъокъур сшогъешэгъон, нэуасэ сывфэхъуагъэр макIол, — къитиуагь В. Прокофьевам. — НэмыкI зэлукIэгъухэм сахэлажэе сшоигуу.

Велина Прокофьевам апэрэ чыпIэр къидихыгъ, шухъафтынхэр къифашыгъэх. Д. Марковым исэнаущыгъи зэхэшакIохэм къихагъэшыгъ.

Орэд къэзийуагъэхэм якупэу ильэси 7 ыныбжхэр зы-

Къэшьоу къэшакIоу купхэм язэнэкъокъу «Мыекъуапэ инэфильхэм» апэрэ чыпIэр къышидихыгъ. Художественне пашзу, Къэбэртэе-Бэлькъарым изаслуженне артистэу, Адыгэ Республиком инароднэ артистэу Нэнныжь Айдэмым къитиуагь зэнэкъокъур къелэцыкIухэм агу зэрэрихыгъэр.

— Адыгэ быракъым и Мафэ, мэфэкI зэхахъэхэм, хэгъэгу зэнэкъокъухэм мыгъэ тахэлэжъэшт, — тизэдэгүштээгъу къихэлажъэх «Мыекъуапэ инэфильхэм» юф адэзийшIэхэу Нэнныжь Айдэмым, Адыгейим инароднэ артисткэу Нэмьтээко Римэ, нэмькIхэри.

ия 6-рэ гуртут еджапIэ иапэрэ класс щеджэ. Адыгэ къашъохэр лъешэу шоигъэшIэгъоных,

«Налмэсым», «Истъамыем», фэшхъафхэм яплты зыхъукIэ пчегум къихэ шоигъоу мэуджы.

Къашъом и Дунэе мафэ фэгъэхыгъэ зэхахъэу мэлтильфэгъум и 28 — 29-м Мыекъуапэ щыкIоштым «Пламя» зыфиорэр ансамблэр, «Мыекъуапэ инэфильхэр», фэшхъафхэри хэлэжэштых.

КъафэгушIуагъэх

ХагъэунэфыкIыре чыпIэхэр къидэзыхыгъэхэр «Гигантим» ичгэу къырагъэблэгъагъэх. Хыкум приставхэм я Федеральнэ кулыкъу икъутамэу Адыгэ Республиком щылэм иашэу Дмитрий Лабазовыим фестиваль-зэнэкъокъум хэлэжъэхэм «тхъашуэгъэпсэу» къарижыгъ, хагъэунэфыкIыре чыпIэхэр къидэзыхыгъэхэм шухъафтынхэр къаритижыгъэх.

Фестивалым щытхъуцIэхэр къышызыхыгъэхэм атырахыгъэ сурэтхэр, дискым тиратхагъэхэр Москва агъэхыштых. Осэшхэм къыхахырэ къелэцыкIухэм фестиваль-зэнэкъокъум иятонэрэ едзыгъо ясэнаущыгъе къыщаагъэлэгъошт.

ТиорэдIохэм, къешуакIохэм тагъэгушIо. Урысые Федерациим икIэух зэлукIэгъухэм Адыгэ Республиком ыцIэльагэу щаэтынэу, гъэхъагъэхэр щашынэу, непэрэ къелэцыкIухэм неущ зэлъашэшт артистхэр къахэкынхэу афэтэло.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Сурэтхэр фестиваль-зэнэкъокъум къышытетхыгъэх.

хэтым Екатерина Бердасовам, Милана Шеповаловам, ильэси 10 ыныбжь, апэрэ чыпIэхэр афагъешьошагъэх.

Музыкальнэ йемэ-псымхэмкэ орэдышохэр къезыгъэорэ къелэцыкIухэм язэнэкъокъу узыИпишэу куагъэ. Ильэс 12 ыныбжь Тальэкъо Заирэ апэрэ чыпIэр къидихыгъ, шухъафтын шъхъаю «Гран-при» зыфиорэр фагъешьошагъ.

Пшъешэе къопцэ нэгуфэу Тальэкъо Заирэ илахьылхэр, ишыгъасэхэр къифэгушуагъэх. Искусствэр зэрэшоигъэшIэгъоныр къытфилотагь.

Мыекъоэ пивэш заводым ихэушхъафыкIыгъэ шухъафтын Тэхъутэмькое районым къи-кыгъе ансамблэу «Пламя» зыфиорэм къидихыгъ. Ижырэ адыгэ къашуу «ХъакIулащэр» ансамблэм къышыгъ. Нарт шаоу А. Жанэр Инэм

Уахьтэр, хъугъэ-шагъэхэр, цыфыр

ЦЭРҮҮЛЭХ ЗЫШЫГҮҮР ИСЭНЭХЬАТ

Цыфым гүгъэр шомыгъэлдэу егупшилэнэу уахьтэ ет. Къалмыкъым изаслуженнэ артистэу, Адыгэ Республика м искуствэхэмкээ изаслуженнэ Иофышэшхоу, Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахимэ ыцэ зыхырэм ирежиссерэу Хъакъуй Аслын июбилей зэхахьэ щитшыгъэ зэфэхысыжъхэр тызхэт лъэхъаным епхыгъэх.

Чылэгъуитумэ ягурт өджаплэу Нэчэрэзье дэтыр Пшыкъуйхаблэ щищэу Хъакъуй Аслын къизеухым, мэкъумэц сэ нэхьатэу къихихыгъэр ыхъожыгъ. Атлетикэ псынклемкэ ССР-м изэнэхъоку хэлажэштыгъ - спортсмен цэрило хун ылъэкъиштыгъ.

Уахьтэр улчэжьэгъушу. Адыгэ Республика м и Камернэ музыкальнэ театрэу Хъанхъу Адамэ ыцэ зыхырэм ихудожественна пашэу, Урысъем, Адыгэ им искуствэхэмкээ язаслуженнэ Иофышэшхоу, А. Хъакъум иныбджэгъушоу Сулайманов Юныс зэхахьем къизэрэшигъа, зы къуаджэ зэрэшьшхэм даклоу, зэдеджагъэх. Художественна самодеятельностын зэдхэхтэу театраллизованнэ өдзигъохэм зэгъусэхэу ахэлажэштыгъ.

— Мэкъумэцри, спорти лэкыб ышыгъэхэп, ахэри ишынэхъэ къышыдеклохых, — къеуатэ Сулайманов Юныс. — Режиссерэу, драматургэу, артистэу ушыт зыхыкэ, лъэнэхъубэ щиэнэхъэм къышыхэхин фае. Аслын мэкъумэц сэ нэхьатын рилажэштыгъэмэ, театральнэ искуствэм членэхъе ин ышынтыгъ...

Ныбджэгъум игүүти

«Насып зиэм щаэ и!» адыгэхэм ало. А. Хъакъум иныбджэгъухэм, къэлэе гаджэхэм цэрило ашыгъ.

— Аслын янэу Сэламет адыгабзэмкээ, литературумкээ ильэс 50-м нахьыбэрэ ригъеджагъэх, — пшыкъуйхаблэхэм ацэкээ къышыгъа пчыхъэзэхахьем Ю. Сулаймановын. — Адыгабзэм къешлэхийгъэхэу лъэпкъ шэн-хабзэхэр аригъашэхээ цэлэеджаклохэр ыпшүштигъэх,

щиэнэхъэм фигъасэштыгъэх. Къэлэдажаклом нэпльэгъу закъокэрион ылъэкиштыр мэклигъэ. Бээр ары цыфыр зыгъедахэрэ, зыгъэгушхорэр. Сэламет Тхъэм къихильхъягъэм поэу пытыр ыгъебацоштыгъ.

Ныбджэгъур ары хъяри, гушуагъу зыдэбгоштыр, уигуухэль-гупшии зэпшоштыр. Зэхахьем А. Хъакъум иныбджэгъухэр, итворчествэ зыгъельялхэхэрэл чэсигъэх. Гушиэ фабэу къифауагъэр тхылтышко хъущт.

Гушиэ фабэхэр

Республикэ культурэмкээ иминистрэ Аульэ Юрэ Адыгэим и Лышхъэу Къумпыл Мурат ыцэки юбилиарым къифэгушуагъ, рэзэнгъэ тхылтыр къиритижъыгъ. Нэчэрэзье гурт өджаплэм ишаау Бэгъ Майе адыгабзэкэе йупкэу къизэрэгүүтигъэри къихэтэгэшты. Зэгъунэгу чылэгъуитур къэлэгъаджээм зэфицэнэм фэшрагъаджэхэрэм гъогу дахэу къакууагъэри уахьтэм къегъэлъягъо.

Районхэм, къалэхэм, республикэ культурэмкээ яофышэхэу Тэуцэж Марыет, Хъурье Рауф, Къулэ Мыхъамет, Хъодэ Адамэ, нэмийкхэм ягупшилэнхэр театрэм щилэжьэрэ А. Хъакъум, икъоджэгъухэм афэгъэхыгъагъэх. Аслын щэгушуулы, өджаплэм чэсэу театраллизованнэ өдзигъоу зыхэлажэштыгъэхэм ролэу къашишырэр гум нэсэу зэригъэпсүштигъэр цыфхэм ашыгъупшэрэп. Аслын янэшынхъу Чэтыж Дарихъан ильэс 53-рэ къэлэе гаджэу Иофышыагъ.

Аслын ятэу Мухъдин колхозын зэрэшьлэхъягъэр, шушлаагъэу фальгъурэр зэрагъэлъялэрэх зэхахьем бэмэ къышауагъ.

Адыгабзэм изэгъешлэн, игъэфедэн къапкырыкхэзэ, Аслын янэу Сэламет ишлуагъэкэ тиннидэльфыбээ къэлэцыкхэм мэхъанэу ратырэм зэрэхахьощтыгъэр къэзийуагъэхэм тафэрэз. Иофышэнэм иветранэу Мамыекъо Кимэ зэгъэпшэнхэм къашыхигъэштыгъ Хъакъуй Сэламет фэдэ къэлэе гаджэхэм непитакырыплын зэрэфаэр. Адыгэкаалэ, аш къыпэгъунэгъу къудажэм адыгэ унагуо дэсийм исабый Краснодар шырэгъаджэ. Ашзи мыхъун хэтлъагъорэп, аудыгабзэр аш фэдэ сабийм зэригъешштэхээ тшэрэп.

Иофышэгъухэр къифэгушох

Урысъем изаслуженнэ артистэу, Адыгэим инароднэ артистэу, Урысъем Федерацием итэвэрэхэм яофышэхэм я Союз

серээ Нэгъэлэлэ Аскэрбий ифильмэ «Щагъдым» ильэтегъеуцу филармонием щыктуагъэр А. Хъакъум зэришээ, лъэпкъ шэжьимрэ искуствээрэ зэрэзэпхыгъэхэм яхылгээгъэ шэн гэшлэгъонхэр ышыгъэх. Адыгэм ишынэхъэрэ шы спортымрэ джыре уахьтэ къеплуатэхэ зыхыкэ, неущэрэ мафэм къырыклоштым куу угулшысэн фаеу А. Хъакъум ельтытэ.

Адыгэ Республика м изаслуженнэ артисткэу Джымэкъо Заремэ зэхахьем ияланэрэ едзыгъо зэришагъ. А. Хъакъум ирээдэлээрэ, драматургэу, режиссерэу зэрэштыр иофышаагъэ къызэрэштылъагъорэр, къэу ыгъеуцүйт спектаклэхэм артистхэр, театэрэ зыгу рихыхэрэр къызэрэжхээрэхээр хигъеунэфыкыгъэх.

Мамый Ерэджыбэ ильесэ тэхыгъэу «Гъашлэм имээши»

икъутамэу Адыгэим щылэм итхаматэу Зыхъэ Заурбий А. Калягинир зыкхэхэжьыгъэ шүүфэс тхылтым къеджагъ. А. Хъакъум ГИТИС-м ипрофессор гъашуагъэу щыт, ныбжыкхэу ригъаджэхэрэм осэ ин къыфашы.

Кукэнэ Мурат Урысъем, Адыгэим янароднэ артист. З. Зыхъэмрэ М. Куканэмрэ пчыхъэзэхахьэр зэрашшээ, А. Хъакъум ишынэхъэм гъогу къаютагъ. Тигъэээт нахынэхээ къышыхэхтыгъэхэм къафетымыгъээжьэу юбилиарым ехылгээгъэ гупшилэнхэм къахэдгъэштырэр щиэнэхъэм ильэнхъохэм цэрило зэрашшыгъуагъэр ары.

А. Хъакъум пчыхъэзэхахьэр, концертхэр зэрэшшэх, «Адыгэ макъэм» иныбджэгъушу. Режис-

тифырэ спектаклэр пчыхъэзэхахьэм къышагъэлэгъуагъ. Артистхэр Къемэц Разыт, Хъакъум Андзаур, Болэкъо Адам, Джолэкъо Рэшыд, Даур Жаннэ рольхэр къашыгъэх. Режиссерэу Т. Исупэр, артистхэр къэгүүтигъэх, орэд къыфашы.

Зэхахьем хэлэжьагъэхэм, Иэплигэгъу къыфхуутигъэхэу Къулэ Мыхъамет, Емтэль Зауркъан, Хъурмэ Хъазэрт, Къэралыгъо телерадиокомпание «Адыгэим», гъэзэтэу «Адыгэ макъэм» иредакции, культурэм иофышэхэм, нэмийкхэм лъэшэу зэрафэрэзэр А. Хъакъум къыуагъ. Илахылхэм ацэкээ пчыхъэзэхахьэм къышыгъуагъ Аслын ышнахыжьэу Хъакъум Аскэрбий.

Сурэтхэр зэхахьем къышытхыгъэх.

Нэклубгъор зыгъэхэзэрыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Зэхэзыщагъэр
ыкхи къыдэзыгъэкъирэр:

Адыгэ Республика м лъэпкъ Иофхэмкээ, Икхыб къэралхэм ашыпсурэ тильэгъэхъэм адьрягъэ зэпхынэгъэхэмкээ ыкхи къэбар жууцэхэм иамалхэмкээ и Комитет Адрессыр: ур. Крестянскэр, 236

Редакцион
здээшигъэр:
385000,
къ. Мыецкъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къахырэр А4-къэ заджэхэр тхылэхэу зипчагъэхээ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлзэу, шрифтээр 12-м нахь цылгунэу щытэп.

Мы шапхъэхэм ади-мыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэгэгъэхэхэй. E-mail:
adyvoice@mail.ru

Зыщаушхъатыгъэр:

Урысъем Федерацием хэутын Иофхэмкээ, телерадиокъэхэнхэмкээ ыкхи зэлъя-Иэсикхэм амалхэмкээ и Министрствэ и Темир-Кавказ чылгээгъорышил, зэраушхъатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщахаутырэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыецкъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкхэмкэ
пчагъэр
4665
Индексхэр
52161
52162
Зак. 645

Хэутын узчи-къэтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхытэр 18.00
Зыщахаутырэр
уахьтэр
Сыхытэр 18.00

Редактор
шхъялэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялэр
игуадзэр
Мэшлэхээ С. А.

Пшъэдэгъыжь
зыхырэ секретарыр

Жакхэмкъо
А.З.